

Sitting on the porch

De woning uit 1932 van de Nederlands-Amerikaanse Annemarie Toebosch (meer op knackweekend.be) in Ann Arbor, Michigan heeft de archetypische front porch. Het is een Sears kitwoning, maar de buitenmuren werden ondertussen geschilderd (de oorspronkelijke versie was donkerbruin).

De veranda in tijden van corona

Via films en tv-series kent iedereen de typisch Amerikaanse architectuurklassieker: de *front porch*. De pandemie maakte de heropleving compleet. Nu de wereld voorlopig op slot blijft, zit je lekker buiten, met de buurt toch binnen bereik. Misschien een kans om in dit politiek verdeelde land wat burenerelaties te herstellen?

Tekst en foto's **Trui Moerkerke**

“Hebben jullie dan ook zo’n porch met schommelstoel?” Dat was zowat de meest gestelde vraag die ik kreeg toen we naar de VS verhuisden en hier een huis kochten. Driewerf helaas, onze woning uit 1991 heeft er geen, maar veel huizen in downtown Ann Arbor, de stad in Michigan waar we wonen, beschikken over zo’n overdekt, maar verder wel open, smal terras of portaal vooraan. *Front porches* zijn zo Amerikaans als appeltaart en gele schoolbussen. Je vindt ze overal. In onze wijk zag ik afgelopen zomer op verschillende zaterdagmiddagen een orkestje spelen op de porch en een stuk van de oprit van een hoekhuis. De geïmproviseerde Pan-

demica Driveway Band bracht de burenerelaties coronaproof vertier in de zomer waarin we aangemaand werden vooral thuis te blijven. Het bleek geen unicum. Lang voor corona het sociale leven abrupt veranderde, werd de *front porch* herontdekt als een kleinschalig podium voor concerten of theater. Volgens de website Bloomberg CityLab – die stedelijke innovatie covert – zijn *porchfests* een 21ste-eeuws fenomeen dat niemand echt had zien aankomen. Het begon in 2007 in Ithaca in de staat New York, waar enkele burenerelaties voor hun huis ukelele speelden en de *front porch* als podium gebruikten. De selfmade festivalletjes doken snel op in allerlei Amerikaanse →

steden: in 2015 werden er 46 *porchfests* georganiseerd, twee jaar later al 104. De naam porch is afgeleid van het Latijnse porticus en het Griekse portico. Historicus Michael Dolan stelt dat slaven Afrikaanse en Caribische bouwstijlen combineerden om een schaduwrijke plek voor het huis te creëren, een overgang tussen buiten en binnen. Sowieso kende de Amerikaanse architectuur invloeden vanuit alle werelddelen, maar in de opeenvolgende trends en stijlen is de *front porch* altijd een blijver geweest. Aan het eind van de 18e eeuw – toen de VS net onafhankelijk werden – en gedurende de 19de eeuw, was het portaal letterlijk een politiek platform: presidentskandidaten nodigden kiezers uit en hielden hun campagnespeech van op hun *front porch*. De hoogdagen voor deze Amerikaanse klassieker kun je situeren tussen 1865 (na de burgeroorlog) en 1910, maar helemaal weg is de porch nooit geweest.

SCHOMMELEN EN RODDELEN

Verhalen over en herinneringen aan de *front porch* roepen een nostalgisch beeld op van een maatschappij waar je de burens kende, waar je met elkaar praatte en roddelde, waar je verkoeling zocht op zwoele zomerdagen en waar je tijd had om rustig in een schommelstoel het leven in je straat te aanschouwen. Historicus Donald Empson wees in een recent artikel in *The Wall Street Journal* op enkele zeer functionele redenen in het succes van de porch: je ging niet in de tuin zitten, die gebruikte je om groenten te kweken en misschien om kippen en een geit te houden. Na een dag in een keuken met een houtkachel, was het een ideale plek om aan de hitte te ontsnappen. In veel Afro-Amerikaanse families speelde de porch een grote rol in hun sociale leven omdat ze tot een stuk in de twintigste eeuw uitgesloten waren van uitgaansmogelijkheden in veel stadscentra. Geleidelijk maakte het moderne leven de porch minder aantrekkelijk. Het grote aantal auto's zorgde voor luchtvervuiling in de straten, daar wilde je toch niet gaan zitten. Bovendien reed je met de auto letterlijk uit je buurt weg, de wereld werd een stuk groter.

Airconditioning won het van een schaduwrijk terras en televisie bleek spannender dan het leven op straat.

Na de Tweede Wereldoorlog vertrokken veel stedelingen richting grote verkavelingen buiten de stad. Huizen daar werden vaak zonder porch gebouwd. In de plaats kwamen een grote garage en een terras of balkon achteraan. Meer privacy bleek aantrekkelijker dan sociale controle van de burens.

Maar vanaf de jaren zestig groeide het besef dat de porch een verbindende rol kon spelen in een buurt en ook criminaliteit kon voorkomen. Volgens de Amerikaanse National Association of Home Builders (NAHB) hebben sinds 2009 tussen 63 en 65% van de nieuw gebouwde huizen een *front porch*, in enkele zuidelijke staten is dat zelfs bijna 90%. Vooral bij millennials, die nu alom aanwezig zijn op de huizenmarkt, staat een porch op de verlanglijst van hun ideale huis.

ELLEN RAMBO

Ann Arbor, Michigan

“We hebben het huis in 1999 gekocht. Ik was op slag verliefd op de porch, mijn man op de vlaggenstok in de tuin”, vertelt Ellen Rambo lachend. Het huis uit de jaren twintig is nogal formeel van stijl, maar de *screened-in porch* (met vliegengeramen) zorgt voor een bohemien toets. Technisch gezien is het geen *front porch*, wegens aan de zijkant, maar omdat het huis op een hoek staat, heeft het toch een link met wat er op straat gebeurt. “Ik vind het fantastisch om hier op een mooie ochtend te komen zitten, met een koffie en mijn kranten. Wanneer er burens passeren, zwaaien die of ze stoppen om bij te praten. Het is een vanzelfsprekende manier om in contact te blijven met je buurt.”

Een deel van het meubilair op de porch komt uit Ellens ouderlijke huis. Ze is afkomstig uit het zuidelijker gelegen Maryland, waar je sowieso een groot stuk van het jaar buiten leeft. “Ik herinner me de vele etentjes op de porch. Gestoomde krab en maiskolven. We legden oude kranten op de tafel, want het was een geklieder.”

De plankenvloer heeft een motief, wat ongewoon is, porches hebben meestal een effen vloer. “Mijn man was creatief,” zegt Ellen, “hij wilde een patroon.” Toen haar man in 2003 overleed, hij was pas 37, is Ellen met hun twee zonen in het huis blijven wonen. Ze koestert het huis en de vele herinneringen.

Afgelopen quarantainezomer werd Ellens porch haar kantoor. “Het was aangenaam om van hieruit te werken. Ik ben intussen alweer naar binnen verhuisd, maar ik overweeg om een terrasverwarmer te kopen om ook nu nog af en toe hier te kunnen zitten.”

ANNE EN HARVEY LEO

Ann Arbor, Michigan

Het echtpaar Leo zijn fervente porchfans. “Ook voor de pandemie was dit onze ontvangstruimte”, vertelt Harvey. “We passen de inrichting aan het seizoen aan. In de zomer staat het hier vol planten, van olijfbomen tot sinaasappelplanten. In de winter halen we de terrasverwarmer boven.”

Het huis uit 1928 ligt in een van de brede, groene lanen in Ann Arbor. “Toen we hier in 2003 kwamen wonen, waren de kinderen nog klein en gebruikten we de porch als speelruimte”, zegt Anne. “Nu staat hier een grote sofa waar onze tieners met hun vrienden kunnen rondhangen. Als we gasten hebben, is dit de ideale plek voor een cocktail.” Anne spendeert elke dag minstens een paar uur op de porch, ze werkt momenteel van huis uit. Volgens Harvey maken mensen nu maximaal gebruik van hun *front porch*. “Je ziet veel mensen wandelen en het is perfect veilig om van op een afstand een praatje te slaan.” Anne apprecieert de spontaniteit van de gesprekken, je hoeft geen afspraak te maken om de burens te zien. Van de winter zijn de Leo's niet bang en zolang er geen meter sneeuw ligt, plannen ze om buiten te zitten. “Je leert snel hoeveel laagjes kleren en dekens je nodig hebt.”

Front porches zijn zo Amerikaans als appeltaart en gele schoolbussen. Je vindt ze overal

JESSICA MOORMAN Detroit, Michigan

De renovaties zijn nog aan de gang, maar sinds begin oktober is een volledige verdieping afgewerkt en kon Jessica Moorman haar intrek nemen in haar nieuwe stek in North Lasalle, Detroit. "Een porch stond op mijn lijst, meer nog, ik wilde per se een huis dat er een had." Missie geslaagd, want ze heeft er twee, eentje op de gelijkvloerse en een kleinere op de eerste verdieping. "Ik drink hier 's morgens koffie, 's avonds al eens een aperitief en ik zwaai wanneer er vrienden voorbijkomen. Ik kijk uit over een parkje waar in precovidtijden buurtfeesten georganiseerd werden."

Jessica kocht haar statige huis uit 1922 via het programma van de Detroit Landbank, dat leegstaande panden via een veilingssysteem aan Detroiters verkoopt. Na de stadsvlucht van de afgelopen decennia is leegstand een groot probleem, en de voorbije jaren werden in Detroit al tienduizenden huizen gesloopt. Bouwvallige, maar nog te redden huizen worden geveild, tegen lage prijzen, vanaf duizend dollar. Er zijn natuurlijk voorwaarden aan verbonden. Binnen het halfjaar moet je al een stuk opgeschoten zijn met de renovatie en je moet er zelf gaan wonen. "Ik heb eerst de binnenkant van het huis aangepakt. Na de winter zijn de porches aan de beurt. Ik kijk ernaar uit. Ik ben ook blij dat deze buurt opgewaardeerd wordt. Al is het voorlopig nog een stad met twee snelheden. Kom je uit de richting van Linwood Avenue, dan zie je dat er nog veel werk voor de boeg is. Richting Lasalle zie je prachtig gerenoveerde mansions. In mijn straat alleen wordt aan drie huizen gewerkt en om de hoek zijn er nog meer." ●